

Bibliografia

Matière médicale et Pharmacodynamie.

L. C. SOULA. Biblioteca de *Les Petits Précis*. Norbert Maloine, editor. París, 1926. Volumet de 161 pàgs.

Per als que no és un secret la vàlua de Camille SOULA com a investigador, químic-biòleg i escriptor filosofant, la lectura d'aquest petit manual que la casa Maloine acaba de posar a la venda, resultaria una sorpresa. Poques vegades es constata, certament, el cas de reunir-se, com en el del nostre col·laborador, en un mateix home, aptituds i aficions per a les altes especulacions i disciplines del pensament i condicions excepcionals de pedagog i vulgaritzador d'aquelles mateixes especulacions i disciplines.

Camille SOULA, primerament des del seu lloc de professor auxiliar de Fisiologia de la Facultat de Medicina de Tolosa de Llenguadoc, i després des de la càtedra de Farmacologia de la mateixa Universitat, s'ha fet conèixer i respectar com autor de notables treballs, entre els quals excel·leixen els que fan referència a la secretina, les funcions esplèniques, els lipoids, la colesterina, etc. Ara, amb la publicació del petit volumet que motiva aquesta nota, Camille SOULA se'ns manifesta un excellent escriptor de divulgacions.

Matière Médicale et Pharmacodynamie de SOULA, és un llibre adreçat als estudiants de medicina en concepte de rememorador de les lliçons que integren un curs de Terapèutica; és una abreujada compilació de ço que cal saber en el moment crític d'un examen, i un recordatori utilíssim al metge pràctic, on suscintament i esquematitzades pot trobar en cada cas les característiques més remarcables de cada medicament o grup de medicaments.

Le Comminges thermal et climatique

DOCTOR GIRARD. Tesi doctoral. J. Castellví et Cie., 1926. - Tolosa de Llenguadoc.

Heus ací l'obra d'un metge, literat insigne, qui en veure's obligat per la llei a presentar el treball indispensable per a l'obtenció del títol doctoral, deixa volar lliurement els sentiments que cova el seu esperit treballadíssim i educat per lectures i viatges i amb l'aparència de cosa científica canta, talment com un himne, les excel·lències del troç de terra que l'ha vist

nèixer i que constitueix, encara, el basament de la seva llar pairal.

Llegint les descripcions del Dr. GIRARD, contigudes en aquesta obra, tenim la impressió de què una de les més xamoses i riques comarques termals és la parcel·la dels departaments francesos dels *Hautes-Pyrénées* i de l'*Haute-Garonne* que formava abans la terra gascona de l'Alt Comminges i de Nébouzan. En haver dit això creiem haver fet el màxim elogi del treball del Dr. GIRARD escriptor. La tesi de Ismael GIRARD és una útil monografia que haurà de consultar igualment el metge hidroterapeuta i l'excursionista, amb la seguretat de trobar-hi dades de gran valor des de llur respectiu punt de vista.

L. CERVERA

Manual del Ingeniero. Hütte.

Trad. de la 24ª edició alemanya per Rafael HERNÁNDEZ. Volum II. Ed. Gustau Gili, Barcelona, 1926.

El Sr. Rafael HERNÁNDEZ fou nomenat, en maig darrer, soci de mèrit de l'Acadèmia Hütte, com a just homenatge a la tasca realitzada per aquest enginyer en traduir a l'espanyol el *Hütte*. El que hagi pogut servir-se del primer volum, aparegut fa alguns mesos, i fullejar el segon, recentment posat a la venda, no podrà per menys de trobar ben merescuda l'esmentada distinció.

Per traduir—i traduir bé—un Manual com el Hütte cal un esforç considerable. El formidable conjunt de notes i dades que conté cal presentar-lo amb claretat i de manera concisa. Veus ací dues condicions essencials que veiem realitzades en l'edició espanyola del Hütte. Cal elogiar també la nítida claredat de les figures i del text, que proporcionen al volum un conjunt agradable. Amb aquesta edició la casa Gustau Gili ens ofereix una nova mostra de les seves àmplies possibilitats editorials.

Aquest segon volum, d'unes 1.350 pàgines, presenta la següent divisió en el text:

- I) Màquines motrius.
- II) Metrologia industrial.
- III) Màquines operadores.
- IV) Construcció naval.
- V) Automòbils.
- VI) Il·luminació.
- VII) Electrotècnia.

Ciència Recreativa.

Dr. Josep ESTALELLA, 2.ª edició, 1 volum, 514 pàg.
Ed. Gustau Gili, Barcelona, 1926.

Aquest llibre és un aplec d'un miler de jocs la pràctica dels quals pot conduir el jove que s'hi interessa a posseir, sense ni ell mateix donar-se compte de com hi és arribat, els coneixements, de caràcter intuïtiu si hom vol, però coneixements que ja no es perden, que li han de servir de base per a entrar en els seus estudis, si en segueix, amb peu ferm en la comprensió de molts fenòmens que d'altra manera li són pervinguts a través d'experiments complicats i de realització difícil (i que per tant no es comproven) i de teories que li és costós d'assimilar.

I si el jove lector no segueix estudis que facin necessari posseir els coneixements alludits per a la dita finalitat, no per això la lectura del llibre del Dr. ESTALELLA deixarà d'ésser-li útil, car hi trobarà molts i entretinguts problemes que aguditzaran la seva intel·ligència i li donaran a comprendre el perquè de moltes coses que diàriament veu i sent i qui sap si desvetllaran en ell l'afició a l'estudi.

El Dr. ESTALELLA diu del contingut del llibre que són enigmes i problemes, observacions i experiments, treballs d'habilitat i paciència. Nosaltres hem qualificat aquest conjunt de joc i creiem que en fer-ho interpretarem també el pensar en matèria pedagògica de l'autor amic.

Bell joc aquell que ensinistra l'infant, l'adolescent, a resoldre aquests problemes nimis que es presenten en la vida quotidiana i la resolució dels quals és una prova d'habilitat i de saber-se enginyar en la vida. Interessant divertiment el que sense haver de concentrar l'atenció i no constituir per tant cap estudi fa entrar al cervell del noi que juga i estudia, valent-se dels objectes vulgars que el carrer, la ciutat, la casa li ofereixen, les nocions elementals de les més diverses disciplines, nocions que li permetran, arribada l'hora, la millor assimilació d'aquelles.

Ciència Recreativa és, certament, un llibre per passar l'estona; però és també un llibre trascendental, d'aquella transcendència íntima i fonda que deixa un solc en la ment de l'adolescent que el llegeix i el practica. I és per això que convençuts de la obra bona el recomanem.

R. P.

Der Aufbau der Erde.

B. GUTENBERG. 1 vol., 168 pàg., 21 fig. Ed. Gebrüder Borntraeger, Berlín.

Una obreta on es condensen, en 12 capítols, els coneixements actuals des de les ondes preliminars dels

sismogrames fins a l'atmosfera, passant per l'estudi de les dimensions, densitat, gravetat i anomalies, pressió interior, temperatura, polodia, mareas i rigidesa de la Terra.

J. M. R.

Grundriss der Anthropologie.

HAUSCHILD, (M. W.) - Berlín 1926, 235 p. en 4.ª, 4e figs.

Es tracta d'una obra que podríem anomenar d'Antropologia sistemàtica, és a dir, d'una exposició ordenada dels diferents òrgans i característiques que constitueixen el cos humà. Aquesta obra, així isolada, com a llibre apart, no s'havia fet fins ara, pel que serà ben rebuda en els cercles dels estudiosos de l'Antropologia.

A. C.

Projectierungen und Apparaturen für die chemische Industrie.

I Gruppe: NITROCELLULOSE, SYNTHETISCHER CAMPHER, PULVER.

C. ECKELT i Dr. O. GASSNER. Leipzig, 1926.

Aquest volum és el primer d'una col·lecció dedicada al problema de la instal·lació i aparellatge de la indústria química, que rendirà, segurament, forts serveis als enginyers i químics directors d'empreses industrials d'aquest ordre.

Aquest primer volum s'ocupa de la nitrocellulosa, de la càmfora sintètica i de la pólvora sense fum. Cal remarcar que el seu text no va solament adreçat als enginyers especialitzats en aquestes fabricacions; ben al contrari, creiem que un enginyer trobarà sempre en l'aparellatge d'una indústria diferent a la seva, idees i dispositius susceptibles d'ésser aplicats en la seva especialitat respectiva. Totes les fabricacions de productes orgànics podran beneficiar-se de les indicacions que dóna aquest volum.

Ignorem a quines indústries seran reservats els volums que apareixeran ulteriorment en aquesta col·lecció; però a judicar per aquest primer llibre i tenint en compte el què acabem de dir, no dubtem de trobar en tots ells un text fortament interessant.

Tornant ara al contingut particular d'aquest primer volum, és de notar que mentre el punt de vista teòric i purament químic de la nitrocellulosa, de la càmfora sintètica i de la pólvora sense fum ha estat objecte d'extensa literatura, el problema de l'aparellatge emprat en aquestes indústries havia estat fins ara negligit pels autors. Quan es coneixen les dificultats trobades en el pas de la reacció de laboratori

a la realització industrial, hom es dona compte de la utilitat de les descripcions donades pels autors.

Projectierungen und Apparaturen für die chemische Industrie.

El text és il·lustrat per nombroses figures, que faciliten la seva comprensió.

Heus ací les principals divisions de l'obra:

I. - Nitrocellulosa

- a) Tractament preliminar.
- b) Nitració.
- c) Tractament de la nitrocellulosa.

Apèndix: recipients de ciment pel procediment de l'aire comprimit.

II. - Càmfora sintètica

- a) Generalitats.
- b) Destil·lació de l'essència de terebentina.
- c) Fabricació del clorhidrat de pinèn.
- d) Fabricació i destil·lació del camfèn.
- e) Oxidació i sublimació.
- f) Formació dels cachets de càmfora.

Apèndix: qüestions econòmiques.

III. - Pólvora sense fum

- a) Instal·lació de desplaçament.
- b) Instal·lació per a la mescla.
- c) Instal·lació de compressió i de recuperació.
- d) Assecament preliminar, trituració i classificació.
- e) Assecament en el buid.
- f) Tractament final.

Apèndix: Dispositius per a la fabricació d'èter, per a la recuperació dels dissolvents pel procediment al cresol (BREGEAT) i pel procediment al carbó (BAYER).

Recomanem sota tots els aspectes aquesta obra original, la presentació de la qual és acurada.

Synthetic Rubbert

(EL CAUTXÚ SINTÈTIC)

S. P. SCHOTZ, Londres, 1926.

En el seu prefaci l'autor declara que el cautxú sintètic esdevindrà, inevitablement, una de les branques més importants de la química orgànica industrial. Per la utilització de la fusta, del carbó, la turba, els esquistos, el petroli i la força de les marees i de l'aigua el món s'independentitzarà de les regions tropicals per a la producció d'aquesta necessitat de la vida moderna.

El volum no és solament un resum de la síntesi del cautxú a partir de cossos més simples, sinó que l'autor dedica una preferent importància als procediments, entre els proposats per a l'obteniment del cautxú sintètic, que són susceptibles d'aplicació industrial.

Les temptatives de síntesi del cautxú són recents i coincideixen amb l'increment extraordinari pres pel consum de neumàtics d'auto.

Els tres primers capítols són dedicats a les matèries primeres per a la producció del cautxú sintètic: isoprèn, butadiè i dimethylbutadiè.

Els capítols següents estudien la polimerització, la vulcanització, l'estabilització i les propietats i constitució del cautxú natural i del cautxú sintètic, i acaba fent una història d'aquest darrer.

Una taula alfabètica de matèries tanca el volum; ací cal dir que l'autor ha oblidat noms com els de DUBOSC, DITMAR i LUTTRINGER, autors d'interessants treballs sobre la síntesi del cautxú.

Aquesta obra és una contribució excellent a l'estudi de la química del cautxú i la seva lectura caldrà a tots aquells que vulguin intentar la síntesi d'aquesta matèria prima. No es pot pas negar que es tracta d'una qüestió molt complexa, moltíssim més que ho fou la síntesi de l'indigo i la de l'alitzarina, per exemple; el problema de la síntesi del cautxú és més aviat comparable al de la síntesi d'altres matèries orgàniques, com la cel·lulosa. Això no vol dir que un dia no s'arribi a la seva solució; però cal que els cercadors tinguin en compte les moltes dificultats que trobaran en el curs de llurs experiments.